

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη

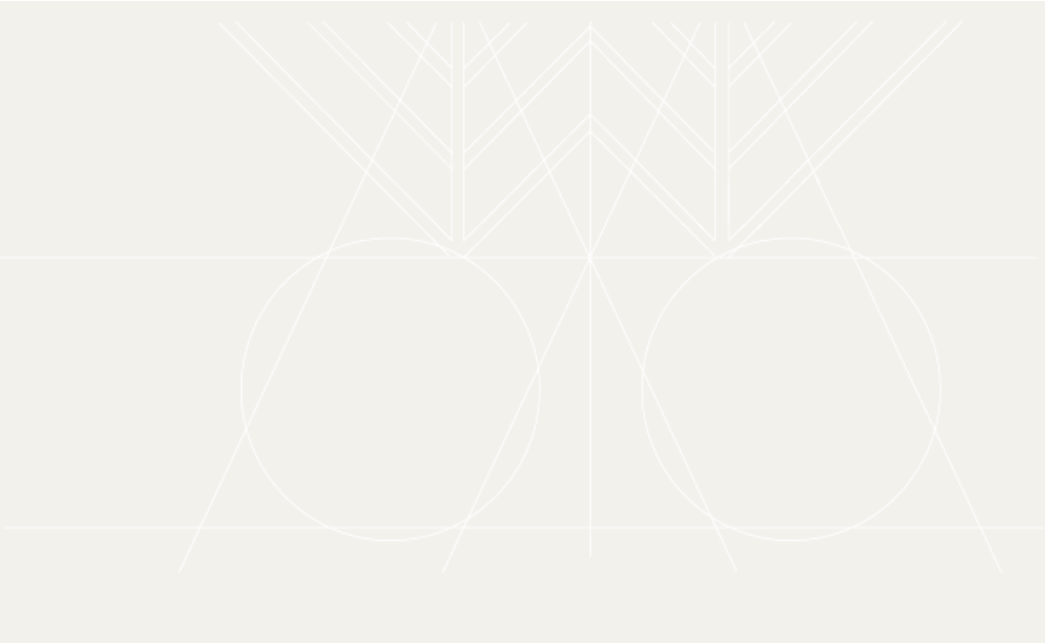
ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ ΣΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ: αναγνώριση και αποφυγή της

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Βιβλιοθήκη

Κέντρο Πληροφόρησης-Βιβλιοθήκη «Στέλιος Ιωάννου»
Λεωφ. Πανεπιστημίου 1
Τ.Θ. 20537
1678 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ. +357 22892020
Φαξ +357 2289 5495
library@ucy.ac.cy
library.ucy.ac.cy

library.ucy.ac.cy

Γενική ευθύνη:

Έλενα Διομήδη-Παρπούνα
Αναπληρώτρια Διευθύντρια Βιβλιοθήκης

Έρευνα / Συγγραφή:

Ελένη Πέτρου
Πτυχιούχος Νομικής

Επιμέλεια κειμένου:

Σύλβια Κουκουνίδου
Λειτουργός Πανεπιστημίου
Υπεύθυνη Γραφείου Ψηφιοποίησης και Αρχείων Βιβλιοθήκης

Σχεδιασμός / Σελιδοποίηση:

Γιούλα Μονιάτη
Λειτουργός Πανεπιστημίου - Βιβλιοθηκονόμος
Υπεύθυνη Γραφείου Περιεχομένου Ιστοτόπου και Ανακοινώσεων Βιβλιοθήκης

2022 Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου

University of Richmond. (2022). Plagiarism – frequently asked questions. Ανακτήθηκε από <http://english.richmond.edu/courses/writing-tips-documents/avoiding-plagiarism.pdf>

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου (2022). Διαχείριση βιβλιογραφίας. Ανακτήθηκε από <https://library.ucy.ac.cy/literature-support/citation-management/>

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου (2022). Βιβλιογραφία & Πρότυπα. Ανακτήθηκε από <https://library.ucy.ac.cy/literature-support/bibliography/>

Λιασίδης, Σ. Α. (2010). Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου. Λευκωσία.

Μπαμπινιώτης, Γ. (2006). Λεξικό Νέας Ελληνικής Γλώσσας (2η εκδ.)

Πανεπιστήμιο Κύπρου. (2015). Κανόνες Σπουδών και Φοιτητικών Θεμάτων. Ανακτήθηκε από <https://www.ucy.ac.cy/legislation/volumeb/5.1.pdf>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Acadia University. (2022). You quote it, you note it. Ανακτήθηκε από <https://library.acadiau.ca/research/tutorials/you-quote-it-you-note-it-2.html>
- Bradford University. (2022). Plagiarism. Ανακτήθηκε από <https://www.bradford.ac.uk/library/find-out-about/plagiarism/>
- Curtin University. (2022). Academic integrity at curtin, student guidelines for avoiding plagiarism . Ανακτήθηκε από <https://www.curtin.edu.au/students/essentials/rights/academic-integrity>
- Neville, C. (2010). The complete guide to referencing and avoiding plagiarism (2nd ed.). Maidenhead, New York: Open University Press.
- Oxford English Dictionaries. (2022). Plagiarism Ανακτήθηκε από <https://www.oed.com/view/Entry/144939?redirectedFrom=plagiarism#eid>
- University of Leeds. (2022). Academic integrity and plagiarism. Ανακτήθηκε από <https://library.leeds.ac.uk/skills-academic-integrity>
- University of North Carolina at Chapel Hill. (2022). Plagiarism. Ανακτήθηκε από <http://writingcenter.unc.edu/handouts/plagiarism>
- University of Oklahoma. (2022). Nine things you should already know about plagiarism . Ανακτήθηκε από <https://www.ou.edu/content/dam/integrity/docs/Nine%20Things%20You%20Should%20Know%20About%20Plagiarism.pdf>
- University of Oxford. (2022). Academic good practice – a practical guide. Ανακτήθηκε από https://www.ox.ac.uk/sites/files/oxford/field/field_document/Academic%20good%20practice%20a%20practical%20guide.pdf

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αναγνώριση και αποφυγή της λογοκλοπής	4
Τι είναι η λογοκλοπή	4
Είδη λογοκλοπής	5
Λογοκλοπή ολόκληρης πηγής	5
Μερική αντιγραφή	5
Λογοκλοπή μέσω παράφρασης	5
Τρόποι ανάπτυξης της εργασίας σας προς αποφυγή της λογοκλοπής	6
Οργανώστε την εργασία σας	6
Κρατήστε σημειώσεις	6
Καταγράφετε τις πληροφορίες για την κάθε πηγή που χρησιμοποιήσατε	7
Χρήση παράφρασης	7
Παραπομπές	9
Βιβλιογραφία στο τέλος της εργασίας	10
Παράδειγμα	11
Κανόνες Πανεπιστημίου Κύπρου	13
Συνήθειες ερωτήσεις	14
Βιβλιογραφία	22

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ;

Ως λογοκλοπή ορίζεται «η ιδιοποίηση με αθέμιτο τρόπο ξένης πνευματικής εργασίας» (Μπαμπινιώτης, 2006). Πρόκειται δηλαδή για την «ιδιοποίηση και χρήση των σκέψεων, λόγου, γραφομένων ή επινοήσεων των άλλων και η παρουσίασή τους από κάποιον ως δικά του προϊόντα» (Oxford English Dictionaries). Στον ορισμό εμπίπτει επίσης η λογοκλοπή ιδεών, πληροφοριών, εικόνων, διαγραμμάτων, πινάκων και άλλα.

Η έννοια του όρου λογοκλοπή περιλαμβάνει:

- α) την αντιγραφή πρωτογενούς κειμένου/πηγής (από βιβλία, άρθρα, ιστοσελίδες και άλλες πηγές) χωρίς τη χρήση παραπομπών.
- β) την αντιγραφή και ιδιοποίηση μέσω υποβολής από φοιτητή/φοιτήτρια εργασίας τρίτου προσώπου.
- γ) την αντιγραφή κειμένων ή άλλων πληροφοριών από το διαδίκτυο, των οποίων ο συγγραφέας μπορεί να είναι άγνωστος.

Η ουσία της λογοκλοπής εξακολουθεί να υφίσταται ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες άτομο έχει προχωρήσει σε κάποιες αλλαγές λέξεων ή προτάσεων.

Στον ορισμό εμπίπτει επίσης η συμπαιγνία, η οποία, σύμφωνα με τους **Κανόνες Σπουδών και Φοιτητικών Θεμάτων** του Πανεπιστημίου Κύπρου, περιγράφεται ως «η υποβολή και παρουσίαση εργασιών ως προϊόντων αποκλειστικά ατομικής εργασίας εξολοκλήρου αποπερατωμένης από φοιτητή/τήτρια, ενώ έχουν εκπονηθεί σε συνεργασία με άλλους φοιτητές». Επιπρόσθετα, «συμπαιγνία στοιχειοθετείται όταν ο/η φοιτητής/τήτρια στο πλαίσιο εκπλήρωσης υποχρεώσεων που έχει αναλάβει για ορισμένη διαδικασία αξιολόγησης, επανυποβάλλει δική του/της εργασία είτε εξ ολοκλήρου είτε εν μέρει που εκπονήθηκε για τις ανάγκες άλλης διαδικασίας αξιολόγησης από τον ίδιο τον φοιτητή/τήτρια» (2015).

Η ηλεκτρονική αγορά εργασίας ή η αγορά της με άλλο μέσο ή η ανάθεσή της σε κάποιο άλλο άτομο και η υποβολή της από τον/την φοιτητή/τήτρια ως δικό του έργο αποτελούν πρόσθετα παραδείγματα λογοκλοπής προς αποφυγή από φοιτητές/τήτριες.

χρησιμοποιείτε συνώνυμες λέξεις (χωρίς βέβαια να αλλάζετε το νόημα), να χρησιμοποιείτε ρήματα αντί για ουσιαστικά ή το αντίθετο, να χρησιμοποιείτε παθητική αντί ενεργητική φωνή ή το αντίθετο, και να χρησιμοποιείτε, όπου είναι δυνατό, επίθετα. Ακόμη, κατά την παράφραση σας μπορείτε σε κάποιους όρους να δώσετε κάποιον ορισμό ή κάποια επεξήγηση. Αυτό δείχνει ότι έχετε κατανοήσει το κείμενό σας και με τις απαραίτητες προσθήκες και συνδυασμούς από μέρους σας καταφέρατε να εντάξετε τη πρωτογενή πηγή στο δικό σας κείμενο. Το κλειδί βρίσκεται στο να μπορέσετε να χρησιμοποιήσετε το λεξιλόγιο, το συντακτικό και τη γραμματική υπέρ σας. Ως φοιτητές/τήτριες πρέπει να είστε σε θέση να εκφράζεστε με το δικό σας ύφος και να χρησιμοποιείτε τα δικά σας λόγια. Αν το καταφέρατε, δεν χρειάζεται να σκέφτεστε τι ποσοστό από την πρωτογενή πηγή έχετε αλλάξει.

ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Λογοκλοπή ολόκληρης πηγής

Πρόκειται για τη χρήση της συνολικής εργασίας ενός τρίτου προσώπου και κατ' επέκταση η συλλογή πληροφοριών και στοιχείων από αυτό, τα οποία παρουσιάζονται ως δημιουργία του/της λογοκλόπου. Περιλαμβάνει την αντιγραφή οποιασδήποτε πηγής (άρθρο, ιστοσελίδα, βιβλίο) καθώς και τις περιπτώσεις στις οποίες ο/η φοιτητής/τήτρια είτε αγόρασε την εργασία είτε η εργασία είναι προϊόν τρίτου προσώπου και αντιγράφοντάς την, την παρουσιάζει ως δική του/της.

Μερική αντιγραφή

Σε αυτόν τον τύπο λογοκλοπής περιλαμβάνονται, κυρίως, η αντιγραφή και επικόλληση (copy and paste) αποσπάσματος κειμένου είτε από ηλεκτρονική πηγή είτε από έντυπη, όπως και η χρήση οποιουδήποτε άλλου υλικού (π.χ. βίντεο, σχεδιαγράμματα και φωτογραφίες) χωρίς την απαραίτητη παραπομπή.

Ο/η λογοκλόπος εντάσσει στην εργασία του αυτούσιες εκφράσεις και παραγράφους, προτάσεις και περιεχόμενο του πρωτογενούς κειμένου χωρίς όμως να προβαίνει στην απαιτούμενη αναγνώριση της πηγής μέσω παράθεσης παραπομπών.

Λογοκλοπή μέσω παράφρασης

Με τον όρο παράφραση εννοείται η επαναδιατύπωση του πρωτογενούς κειμένου με τη χρήση προσωπικού λόγου. Όταν όμως η παράφραση διατηρεί το νόημα, ακόμα και αν δεν υπάρχει πρόθεση εξαπάτησης από μέρους του/της φοιτητή/τήτριας, αυτό συνιστά λογοκλοπή. Σε κάθε περίπτωση όπου χρησιμοποιούνται ιδέες (μικρό ή μεγάλο κείμενο ή εικόνα ή άλλα μέσα) άλλων προσώπων (επώνυμων ή ανώνυμων) τότε απαιτείται η χρήση παραπομπών. Είτε χρησιμοποιείται αυτούσιο κείμενο είτε παράφραση είναι αναγκαίο να παρατίθενται οι ανάλογες παραπομπές στις πηγές από τις οποίες αντλήθηκε η πληροφόρηση.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Ως βοηθητικά στάδια προς αποφυγή της λογοκλοπής μπορείτε να ακολουθήσετε τα πιο κάτω:

Οργανώστε την εργασία σας

Αυτό είναι το πρώτο στάδιο ώστε να βάλετε τα θεμέλια για μια σωστή εργασία. Διαβάστε το θέμα σας για να το κατανοήσετε, αναλύστε το στα επιμέρους θέματα και οργανώστε τη συλλογή πληροφοριών σύμφωνα με αυτά. Προσπαθήστε στο στάδιο αυτό να σχηματίσετε άποψη και επιχειρήματα επί του θέματός σας για να είστε σε θέση να επιλέξετε τις κατάλληλες πηγές που θα τα ενισχύσουν. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει ξεκάθαρος διαχωρισμός μεταξύ των πηγών που έχετε μελετήσει και των δικών σας απόψεων.

Κρατήστε σημειώσεις

Το στάδιο της συλλογής πληροφοριών αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά βήματα για την επιτυχία μιας εργασίας. Κατά το στάδιο αυτό είναι αναγκαίο να **καταγράφετε με αποτελεσματικό τρόπο τις σημειώσεις σας**. Κρατήστε σημειώσεις από τις πηγές που επιθυμείτε να χρησιμοποιήσετε, αφού πρώτα σιγουρευτείτε ότι είναι αξιόπιστες. Φροντίστε στις σημειώσεις σας να υπάρχει διαχωρισμός των πηγών σας.

Μέσα από την καταγραφή των σημειώσεων θα είστε σε θέση να κατανοήσετε και να αντιληφθείτε καλύτερα τις σχετικές προϋπάρχουσες ιδέες που έχουν αναπτύξει άλλοι συγγραφείς και πώς αυτές συνδέονται μεταξύ τους. Η εμβάθυνση σε προϋπάρχουσες ιδέες και η δική σας ανάλυση είναι πολύ βοηθητικές ώστε να ικανοποιηθεί ο βασικός στόχος κάθε εργασίας: **να αναπτύξετε δηλαδή το δικό σας επιχείρημα, τη δική σας θέση**, η οποία θα τεκμηριώνεται με γεγονότα/δεδομένα και θα αναλύεται σε συνάρτηση με προϋπάρχουσες σχετικές ιδέες για τις οποίες θα έχετε παραθέσει παραπομπές.

Αυτό θα σας βοηθήσει να σχηματίσετε καλύτερη άποψη επί του θέματος με αποτέλεσμα να είστε σε θέση να διατυπώσετε με δικά σας λόγια τα επιχειρήματά σας. Αν συμβουλευτείτε μόνο μια-δυο πηγές, θα έχετε την εντύπωση ότι έχουν ειπωθεί όλα με τον καλύτερο τρόπο ενώ εσείς δεν θα μπορέσετε να διατυπώσετε το νόημα όπως πρέπει. Εμπιστευτείτε τις δυνατότητές σας.

15. Τι μπορώ να κάνω για να είμαι σίγουρος/ρη ότι η εργασία μου δεν θα περιέχει κάποια φράση για την οποία ξέχασα ποια πηγή είχα συμβουλευτεί;

Να θυμάστε πάντα να κρατάτε σημειώσεις καθώς διαβάζετε τις πηγές σας κατά το στάδιο της έρευνας. Μπορείτε να καταγράφετε την πηγή, τι θα χρησιμοποιήσετε από αυτήν, τον συγγραφέα και τις λεπτομέρειες που χρειάζονται για τις παραπομπές. Με τον τρόπο αυτό, οι πιθανότητες να χρησιμοποιήσετε φράσεις τις οποίες δεν είστε σίγουροι αν διαβάσατε κάπου είναι μηδαμινές.

16. Τι πρέπει να κάνω αν δεν μπορώ να θυμηθώ από πού βρήκα μια ιδέα που έγραψα στην εργασία;

Προσπαθήστε να ανατρέξετε στις πηγές σας και να θυμηθείτε ποιες από αυτές θεωρήσατε σημαντικές. Να έχετε πάντα κατά νου να καταγράφετε τις πηγές σας πολύ προσεκτικά (τίτλο, συγγραφέα, ημερομηνία, ιστοσελίδα, κ.λπ.) και να μην αφήνετε τις παραπομπές σας για αργότερα. Αυτό θα σας βοηθήσει να θυμάστε τις πηγές σας και να τις οργανώσετε κατάλληλα ώστε να εξοικονομείτε χρόνο. Αν πραγματικά θέλετε να χρησιμοποιήσετε κάτι, αφιερώστε χρόνο να εντοπίσετε την πηγή του. Μπορείτε να ζητήσετε και τη βοήθεια κάποιου βιβλιοθηκονόμου. Σε αντίθετη περίπτωση καλό είναι να μην τη χρησιμοποιήσετε καθώς όλες οι άλλες επιλογές σας θα αποτελούν λογοκλοπή.

17. Πόσα πρέπει να αλλάξω από μια πρωτογενή πηγή όταν κάνω παράφραση ούτως ώστε να μην θεωρείται λογοκλοπή;

Δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο ποσοστό που να χρησιμοποιείται, ως μέτρο (π.χ. 15% αντιστοιχία με την πρωτογενή πηγή να είναι αποδεκτό). Για να έχετε την απορία αυτή σημαίνει ότι εστιάζετε σε ένα συγκεκριμένο μέρος του κειμένου παρά στην ιδέα που πρεσβεύει. Οι αλλαγές θα πρέπει να είναι εμφανείς και σημαντικές. Κάποιες χρήσιμες συμβουλές για να διευκολυνθείτε κατά την παράφραση είναι να

13. Υπάρχει περίπτωση να διαπράξω λογοκλοπή χωρίς να το καταλάβω;

Υπάρχει περίπτωση να διαπράξετε λογοκλοπή χωρίς να έχετε πρόθεση να εξαπατήσετε. Προσπαθήστε όταν γράφετε να μην έχετε συνέχεια στο μυαλό σας το φόβο διάπραξης λογοκλοπής. Αυτό θα σας εμποδίσει να σκέφτεστε καθαρά όταν θα κάνετε χρήση των πηγών σας και όταν θα γράφετε την εργασία σας. Αντιμετώπιση: Αρχικά προγραμματίστε τον χρόνο σας και οργανώστε τις διάφορες εργασίες σας. Οι στόχοι σας να είναι εφικτοί και μέσα σε λογικά πλαίσια. Οργανώστε επίσης τον χρόνο σας έχοντας κατά νου ότι ένα πολύ σημαντικό μέρος της εργασίας σας είναι η έρευνα και η επεξεργασία των πηγών. Πάντα να κρατάτε ισορροπία μεταξύ των πηγών που θα χρησιμοποιήσετε και των δικών σας ιδεών. Αναγκαίο επίσης είναι να κρατάτε πολύ καλές σημειώσεις από τις πηγές που θέλετε να χρησιμοποιήσετε. Αυτό θα σας βοηθήσει να εντοπίσετε ποιες από αυτές θέλετε να χρησιμοποιήσετε ως αυτούσια κείμενα και ποιες από αυτές θα εντάξετε μέσω παράφρασης. Επιπρόσθετα, οι σημειώσεις σας πρέπει να περιέχουν και τις πληροφορίες που θα χρειαστείτε για τις παραπομπές σας, ώστε να μην χρειαστεί να ανατρέχετε στις πηγές κάθε φορά που θα κάνετε παραπομπή. Θα πρέπει να είστε ενήμεροι για το πρότυπο βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικής αναφοράς που επιθυμεί η Σχολή/το Τμήμα σας να χρησιμοποιείτε. Νοείται ότι στο στάδιο καταγραφής των πηγών θα πρέπει να επιβεβαιώνετε ότι οι πηγές είναι αξιόπιστες.

14. Δεν θα καταφέρω να εκφραστώ τόσο καλά όπως ο συγγραφέας μιας πηγής που έχω διαβάσει, κι έτσι αναγκάζομαι να χρησιμοποιώ αυτούσια κάποια λόγια του.

Αν κρίνετε αναγκαίο να εντάξετε στην εργασία σας ένα αυτούσιο απόσπασμα επειδή θεωρείτε ότι ο συγγραφέας έχει αποδώσει το νόημα πολύ καλύτερα από ότι εσείς θα μπορούσατε να το διατυπώσετε, κάντε το. Αυτό θα ενισχύσει τα επιχειρήματά σας, νοουμένου ότι θα προχωρήσετε σε περαιτέρω ανάλυση ώστε να δείξετε ότι κατέχετε την απαιτούμενη αντίληψη επί του θέματος και δεν παραθέτετε απλώς το απόσπασμα. Μην ξεχνάτε να χρησιμοποιείτε εισαγωγικά και να κάνετε τις κατάλληλες παραπομπές/αναφορές ώστε να αποδώσετε την πνευματική ιδιοκτησία της σκέψης στον/στη συγγραφέα. Προσπαθήστε όμως να αποφύγετε τη συχνή χρήση αυτούσιων κειμένων και σιγουρευτείτε ότι έχετε μελετήσει έναν εύλογο αριθμό πηγών προτού ξεκινήσετε να γράφετε την εργασία σας.

Καταγράψτε τις πληροφορίες για την κάθε πηγή που χρησιμοποιήσατε

Επιπρόσθετα με τις σημειώσεις σας είναι σημαντικό να **καταγράψετε και τις πληροφορίες για την κάθε πηγή** (συγγραφέας, τίτλος, έκδοση, ημερομηνία, ιστοσελίδα, ημερομηνία πρόσβασης στην ιστοσελίδα κ.ά.) ώστε να μην χρειαστεί να ανατρέχετε ξανά στις πηγές σας στο τέλος της εργασίας, όταν η πίεση είναι μεγαλύτερη.

Να θυμάστε πάντοτε ότι είτε παραθέτετε αυτούσιο κείμενο είτε κάνετε χρήση της παράφρασης χρειάζεται η παράθεση της σχετικής παραπομπής, βάσει των διεθνών προτύπων βιβλιογραφικής αναφοράς (MLA, Harvard, κ.ά.).

Για τα διάφορα **πρότυπα βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικής αναφοράς** μπορείτε να συμβουλευτείτε τη σχετική ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου <https://library.ucy.ac.cy/literature-support/bibliography/> για την ενημέρωσή σας ή να παρακολουθήσετε ένα από τα ειδικά σεμινάρια για τη χρήση εργαλείων διαχείρισης και εξαγωγής βιβλιογραφικών αναφορών, π.χ. RefWorks.

Χρήση Παράφρασης

Ως **παράφραση** θεωρείται η επαναδιατύπωση μιας ιδέας, που περιέχεται στην πηγή που μελετήσατε, με δικά σας λόγια, ώστε να ενταχθεί στο κείμενό σας χωρίς όμως να αλλάζετε το νόημα της ιδέας. Οι αλλαγές μεταξύ της πρωτογενούς πηγής και του κειμένου σας πρέπει να είναι σημαντικές, κυρίως ως προς το στυλ και το ύφος γραφής. Ουσιαστικά, η μεταφορά του αποσπάσματος που έχετε διαβάσει πρέπει να γίνεται με καθαρά δική σας γραφή και ύφος, παραθέτοντας και την αντίστοιχη βιβλιογραφική παραπομπή.

Μια **σωστή παράφραση** περιλαμβάνει την καλή μελέτη της πηγής, την επιτυχή κατανόησή της, τη σωστή συσχέτιση των πληροφοριών από την πηγή και τέλος τη μεταφορά αυτών των πληροφοριών και ιδεών στο «χαρτί», εκφρασμένες όμως με δικά σας λόγια.

Βήματα για σωστή παράφραση

- Διαβάστε καλά την πρωτογενή πηγή και κατανοήστε την.
- Γράψτε την παράφραση εκφράζοντας με δικά σας λόγια την ιδέα που παρουσιάζεται στην πηγή.
- Σημειώστε δίπλα για ποιο σκοπό θέλετε να τη χρησιμοποιήσετε στην εργασία σας, π.χ. για σύγκριση με μια άλλη θέση, για διαφωνία/υποστήριξη ενός επιχειρήματος.
- Σημειώστε τις πληροφορίες της πηγής για να τις χρησιμοποιήσετε ως παραπομπή, σύμφωνα με το ενδεικτικό από τον/την διδάσκοντα/ουσα, βιβλιογραφικό πρότυπο
- Αν στην πρωτογενή πηγή υπάρχουν συγκεκριμένα μέρη τα οποία αποφασίσατε να εντάξετε και στο κείμενό σας, αυτά θα πρέπει να μπου σε εισαγωγικά.

Στις περιπτώσεις όπου επιθυμείτε να ενσωματώσετε **αυτούσιο απόσπασμα κειμένου** μέσα στην εργασία σας πάντα να θυμάστε ότι είναι **αναγκαία η χρήση εισαγωγικών («..»)**.

Θα πρέπει να συμβουλευτείτε τους οδηγούς για τα διάφορα πρότυπα βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικής αναφοράς. Χρησιμοποιείτε εισαγωγικά όπου χρειάζεται και προσπαθήστε να είστε προσεκτικοί ώστε να μην αλλάξετε καμία από τις λέξεις ή τη σειρά των λέξεων, κανένα σημείο στίξης, ορθογραφία και κατ' επέκταση το νόημα του κειμένου.

Αν δεν αφιερώσετε τον απαιτούμενο χρόνο και παραδώσετε μια εργασία γεμάτη παραφράσεις και αυτούσια κείμενα χωρίς τη δική σας κριτική σκέψη υπάρχει κίνδυνος να υποπέσετε σε λογοκλοπή.

10. Χρησιμοποίησα πληροφορίες από τις διαλέξεις που μας έκανε ο/η διδάσκων/ουσα. Πρέπει να κάνω παραπομπές;

Ναι, χρειάζεται να κάνετε παραπομπή για όλα τα στοιχεία που λαμβάνετε από τις πηγές σας. Οι διαλέξεις ή οι διαφάνειες των διδασκόντων σας αποτελούν πηγές. Οι πληροφορίες αυτές ίσως να είναι προϊόν έρευνας των διδασκόντων σας ή προϊόν ιδεών ή εργασιών τους. Δεν έχει καμία σημασία αν η πηγή σας έχει εκδοθεί ή όχι. Μπορείτε να ανατρέξετε στον οδηγό του προτύπου μορφοποίησης βιβλιογραφικών αναφορών που χρησιμοποιεί η Σχολή/Τμήμα σας για να δείτε πώς να κάνετε τις παραπομπές αυτές. Καλό θα ήταν να χρησιμοποιείτε με φειδώ τις διαλέξεις και διαφάνειες.

11. Δεν είχα ιδέα ότι αυτό που έκανα συνιστά λογοκλοπή. Δεν το ήθελα.

Ακόμη και να μην είχατε πρόθεση να διαπράξετε λογοκλοπή, δεν αναιρείται το γεγονός ότι αυτή έχει διαπραχθεί. Η λογοκλοπή θεωρείται αδίκημα, το οποίο εμπίπτει στα σοβαρά παραπτώματα, σύμφωνα με τους Κανόνες Σπουδών και Φοιτητικών Θεμάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου.

12. Δηλαδή πρέπει να κάνω παραπομπές για οτιδήποτε χρησιμοποιώ στην εργασία;

Σε κάθε περίπτωση που χρησιμοποιείτε λόγια και ιδέες άλλων, είτε μέσω παράφρασης, είτε μέσω της χρήσης εισαγωγικών για να παραθέσετε αυτούσιο το κείμενο, θα πρέπει να κάνετε παραπομπή στην πρωτογενή πηγή. Αυτό δεν χρειάζεται στις περιπτώσεις όπου τα γραφόμενα είναι προϊόν δικής σας σκέψης και ιδεών και στις περιπτώσεις όπου τα γραφόμενα αποτελούν «κοινή γνώση». Σε αυτή την κατηγορία εμπίπτουν γεγονότα ή πληροφορίες που μπορούν εύκολα να εντοπιστούν από αξιόπιστες πηγές ή/και είναι ευρέως γνωστά στο κοινό και δεν υπόκεινται σε θέματα πνευματικών δικαιωμάτων. Στην περίπτωση που δεν είστε σίγουροι αν κάποιο γεγονός εμπίπτει σε αυτή την κατηγορία, προτιμότερο είναι να κάνετε παραπομπή.

7. Πώς θα κάνω παραπομπή όταν έχω διαβάσει ένα βιβλίο στο οποίο σχολιάζεται κάτι που έχει γράψει τρίτο άτομο αλλά εγώ δεν έχω διαβάσει την πρωτογενή πηγή;

Η περίπτωση αυτή αφορά τις δευτερεύουσες αναφορές (secondary referencing). Για παράδειγμα, αν έχετε διαβάσει ένα άρθρο του Α και μέσα σε αυτό γίνεται αναφορά σε ένα άρθρο του Β, το οποίο εσείς δεν έχετε διαβάσει τότε θα πρέπει να γράψετε: Ο Β (όπως αναφέρεται στον Α, 2010). Στη βιβλιογραφία σας θα αναφέρετε το άρθρο του Α και όχι του Β. Είναι προτιμότερο να ψάξετε και να διαβάσετε και το αρχικό κείμενο ώστε να διασταυρώσετε τις πληροφορίες και να είστε σε θέση να χρησιμοποιήσετε το αρχικό κείμενο. Δεν θα πρέπει να δίνετε την εντύπωση ότι έχετε διαβάσει πηγές που στην ουσία δεν έχετε διαβάσει. Καλό είναι να χρησιμοποιείτε με φειδώ τις δευτερεύουσες αναφορές.

8. Πόσες παραπομπές πρέπει να έχω σε μια εργασία;

Δεν συστήνεται συγκεκριμένος αριθμός παραπομπών ανά εργασία. Η χρήση παραπομπών/αναφορών των πηγών σας σε μια εργασία αντικατοπτρίζουν το μέγεθος της έρευνας που διενεργήσατε. Ως αποτέλεσμα, ενδυναμώνεται η εργασία σας στο σύνολό της καθώς τα επιχειρήματά σας αποκτούν αξιοπιστία μέσω της χρήσης των πηγών που ερευνήσατε. Εργασία που συνδυάζει αυτούσια κείμενα, παραφράσεις, κριτική σκέψη και ανάλυση των πληροφοριών, αποτελεί παράδειγμα αξιόπιστου ακαδημαϊκού λόγου και σίγουρα απαιτεί έναν αριθμό παραπομπών.

9. Δεν νιώθω ότι κατέχω το θέμα μου τόσο καλά ώστε να γράψω εργασία πάνω σε αυτό και αναγκάζομαι να κάνω συνέχεια παραπομπές. Είναι σωστό;

Μια εργασία που αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από αυτούσια κείμενα και παραφράσεις αντί από κριτική ανάλυση και πρωτότυπες ιδέες είναι πιο πιθανό να βαθμολογηθεί με χαμηλότερο βαθμό. Σε περίπτωση που δεν νιώθετε σίγουροι για τις γνώσεις σας επί του θεματός, θα πρέπει να αφιερώσετε περισσότερο χρόνο να ερευνήσετε και να διαβάσετε πηγές γύρω από το θέμα ώστε να εμβαθύνετε την κατανόησή σας και να αποκτήσετε πιο συγκεκριμένη άποψη, πάνω στην οποία θα στηρίζετε τα επιχειρήματά σας. Έχοντας διαπιστώσει την αδυναμία σας, φροντίστε να ξεκινήσετε από νωρίς ώστε να δώσετε τον απαιτούμενο χρόνο στον εαυτό σας.

Συνήθεις λόγοι για την ένταξη ενός αυτούσιου αποσπάσματος/κειμένου, πάντα εντός εισαγωγικών, είναι όταν:

- Έχετε την πεποίθηση ότι ο συγγραφέας έχει διατυπώσει το νόημα με τέτοιο τρόπο που δεν είστε σε θέση να το διατυπώσετε καλύτερα
- Το συγκεκριμένο απόσπασμα αποτυπώνει το θέμα τόσο μοναδικά που αν δοκιμάσετε να το παραφράσετε υπάρχει κίνδυνος να αλλάξετε το νόημά του
- Επιθυμείτε να εντάξετε το αυτούσιο απόσπασμα για να υποστηρίξετε και να δώσετε έμφαση στα επιχειρήματά σας.

Παραπομπές

Υπάρχουν διάφορες μορφές και τρόποι που γίνονται οι παραπομπές. Διαφέρουν σύμφωνα με το πρότυπο μορφοποίησης βιβλιογραφικών αναφορών που υιοθετεί η η κάθε Σχολή/Τμήμα του Πανεπιστημίου Κύπρου, π.χ. APA (American Psychological Association), MLA (Modern Language Association), και άλλα.

Μπορείτε να εντοπίσετε και να ενημερωθείτε για τα διάφορα πρότυπα μορφοποίησης βιβλιογραφικών αναφορών στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου <https://library.ucy.ac.cy/literature-support/bibliography/>.

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ να κάνετε παραπομπές όταν:

- Χρησιμοποιείτε αυτούσιο κείμενο από μια άλλη πηγή (κείμενα, άρθρα, ιστοσελίδες).
- Χρησιμοποιείτε την παράφραση για να επαναδιατυπώσετε μια ιδέα/θεωρία από μια άλλη πηγή (κείμενα, άρθρα, ιστοσελίδες).
- Χρησιμοποιείτε διαγράμματα, εικόνες, πίνακες κ.λπ. που βρήκατε είτε από ιστοσελίδα, είτε από βιβλία και άρθρα, είτε από κάποια άλλη πηγή.

ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ να κάνετε παραπομπές όταν:

- Γράφετε κάτι δικό σας, μια δική σας άποψη/ιδέα/θεωρία.
- Γράφετε για κάτι το οποίο αποτελεί «κοινή γνώση».
- Χρησιμοποιείτε διαγράμματα, εικόνες, πίνακες κ.λπ. τα οποία έχετε σχεδιάσει εσείς και αποτελούν δικό σας προϊόν για τη συγκεκριμένη εργασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο τέλος της κάθε εργασίας θα πρέπει να συντάσσετε τη βιβλιογραφία σας. Δηλαδή έναν κατάλογο ο οποίος θα απαριθμεί, με πλήρη βιβλιογραφικά στοιχεία (συγγραφέα, τίτλο, έτος, σελίδες, κ.ά.), όλες τις πηγές που έχετε μελετήσει κατά τη σύνταξη της εργασίας (βιβλία, άρθρα, ιστοσελίδες και άλλα). Η μορφοποίηση του κάθε βιβλιογραφικού καταλόγου διαφέρει ανάλογα με το πρότυπο μορφοποίησης που χρησιμοποιεί η κάθε Σχολή/Τμήμα. Χρειάζεται να είστε ενήμεροι για το πρότυπο που πρέπει να υιοθετήσετε σε κάθε περίπτωση εργασίας.

όταν χρησιμοποιείτε πληροφορίες από τρίτες πηγές. Αυτό μπορείτε να το καταφέρετε χρησιμοποιώντας ρήματα όπως, **αναφέρει, υποστηρίζει, διατυπώνει, περιγράφει, ισχυρίζεται, αναλύει** καθώς και εκφράσεις όπως **σύμφωνα με, με βάση την/τον, όπως αναφέρεται στο, παρατήρησε ότι, απέδειξε ότι** και άλλα. Επίσης, να είστε ξεκάθαροι όσον αφορά και τα δικά σας λόγια όταν προχωρείτε σε ανάλυση των δεδομένων αυτών. Ούτως ή άλλως, για τα λόγια τρίτων (αυτούσια ή μέσω παράφρασης) πρέπει να υπάρχουν παραπομπές .

5. Αν γράψω στην εργασία μου πράγματα που τα έχω συζητήσει με συμφοιτητές/τήτριες μου, είναι λογοκλοπή;

Υπάρχουν περιπτώσεις που ίσως σας ζητηθεί να δουλέψετε ομαδικά για κάποια εργασία. Στις περιπτώσεις όμως που η εργασία είναι ατομική δεν είναι κακό να συζητήσετε με ένα/μία συμφοιτητή/τήτρια ή φίλο/η σας που θεωρείτε ότι διαθέτει γνώσεις επί του θέματος και να ανταλλάξετε απόψεις, δεδομένου όμως ότι η εργασία που θα παραδώσετε θα αποτελεί προϊόν δικής σας δουλειάς και όχι αντιγραφή ή δανεισμό λόγου και ιδεών τρίτων προσώπων.

6. Πώς να κάνω παραπομπή σε μια ιστοσελίδα στην οποία δεν αναφέρεται ούτε συγγραφέας ούτε ημερομηνία;

Καλό θα ήταν αρχικά να περιηγηθείτε στην ιστοσελίδα, καθώς υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι πληροφορίες για ένα άρθρο/κείμενο δεν είναι εμφανείς. Μπορείτε να ψάξετε αν υπάρχουν σύνδεσμοι (links) που να σας μεταφέρουν είτε στην αρχική σελίδα, η οποία μπορεί να σας δώσει πληροφορίες, είτε σε άλλους βοηθητικούς συνδέσμους. Ίσως, στην περίπτωση κατά την οποία η ιστοσελίδα αποτελεί προϊόν οργανισμού, να μην υπάρχει συγκεκριμένος συγγραφέας. Σε τέτοιες περιπτώσεις μπορείτε να αναφέρετε τον οργανισμό. Όσον αφορά τις ημερομηνίες, καλό θα ήταν να ελέγξετε πότε έχει ενημερωθεί για τελευταία φορά η ιστοσελίδα. Αν μετά από αυτά τα διαβήματα δεν μπορείτε να είστε σίγουροι για τις πληροφορίες αυτές, τότε ίσως δεν είναι πολύ καλή ιδέα να εμπιστευτείτε τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα καθώς δεν υπάρχουν στοιχεία για την αξιοπιστία της.

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Που μπορώ να βρω τα διάφορα πρότυπα βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικών αναφορών;

Στην ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Κύπρου μπορείτε να επιλέξετε «Υποστήριξη Έρευνας» και στη «Διαχείριση Βιβλιογραφίας» ή στη «Βιβλιογραφία & Πρότυπα» θα εντοπίσετε πληροφορίες αλλά και τα διάφορα πρότυπα μορφοποίησης βιβλιογραφικών αναφορών. Επιπλέον, θα πρέπει να είστε ενήμεροι για το πρότυπο βιβλιογραφίας και βιβλιογραφικής αναφοράς που επιθυμεί η Σχολή / το Τμήμα σας να χρησιμοποιείτε στις εργασίες σας.

2. Αν έχω μια ιδέα την οποία είχε και κάποιος άλλος άτομο, θα θεωρηθεί ότι διαπράττω λογοκλοπή ακόμη και αν δεν γνώριζα για την ιδέα του άλλου;

Είναι απίθανο να υπάρξουν ακριβώς οι ίδιες ιδέες, αλλά ακόμη και να υπάρξουν ιδέες που μπορεί να μοιάζουν μεταξύ τους και πάλι είναι απίθανο να εκφραστούν με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Ο τρόπος γραφής και έκφρασης του καθενός είναι διαφορετικός. Ο/η διδάσκων/ουσα σας είναι σε θέση να αναγνωρίσει τι από τα γραφόμενα είναι δική σας ιδέα, καθώς και αν είναι διατυπωμένη με το δικό σας ξεχωριστό ύφος αντικατοπτρίζοντας τις δικές σας γνώσεις και ικανότητες.

3. Αν έχω γράψει κάτι που κάποιος άλλος άτομο έχει ήδη γράψει και εγώ δεν το γνώριζα, θεωρείται λογοκλοπή;

Σίγουρα, για το θέμα της εργασίας σας, θα έχουν ήδη διατυπωθεί και γραφτεί διάφορες απόψεις και επιχειρήματα. Αυτό, ναί μεν σημαίνει ότι είναι πιθανόν να γράψετε για το ίδιο θέμα, όμως είναι απίθανο να γράψετε ακριβώς τις ίδιες ιδέες και επιχειρήματα καθώς και να τα εκφράσετε με τον ίδιο ακριβώς τρόπο. Είναι σημαντικό να γίνεται καταγραφή των πηγών που θέλετε να χρησιμοποιήσετε, ώστε να βεβαιώνετε ότι τις έχετε εντάξει στις παραπομπές σας.

4. Πώς μπορώ να καταστήσω ξεκάθαρο μέσα στην εργασία μου ποια είναι τα δικά μου λόγια και ποια τα λόγια άλλων;

Να είστε ξεκάθαροι όταν εντάσσετε στο κείμενό σας λόγια και ιδέες τρίτων ή

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Αρχικό Κείμενο: Λιασίδης, Σ. Α. (2010). Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου. Λευκωσία, σελ. 454 - Κεφάλαιο 17

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμά ότι είναι ζήτημα προτεραιότητας το δικαίωμα του τέκνου να διατηρεί τακτικές σχέσεις με καθέναν από τους δυο γονείς του. Γι' αυτό το τέκνο έχει το δικαίωμα να εκφράζεται σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα που συνδέεται με τη γονική μέριμνα και το αφορά, λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας και της ωριμότητάς του.

Κείμενο Φοιτητή/ήτριας Α

Το τέκνο, ανάλογα πάντοτε και με την ηλικία του αλλά και το επίπεδο ωριμότητάς του δύναται να διατυπώσει τις επιθυμίες του και τους προβληματισμούς του αναφορικά με οποιοδήποτε θέμα το απασχολεί στο πλαίσιο της φροντίδας από τους γονείς του. Αυτό είναι αναγκαίο για το συμφέρον του παιδιού και σύμφωνα με τον Δικαστή Λιασίδα το «δικαίωμα του τέκνου να διατηρεί τακτικές σχέσεις με καθέναν από τους δύο γονείς του»¹ αποτελεί θέμα υψίστης σημασίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.²

¹Σωτήρης Αθ. Λιασίδης, Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου, σελ. 454, Κεφ. 17, Κυπριακές Νομικές Εκδόσεις - Έκδοση του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, 2010.

² ό.π.

- Το παράδειγμα αυτό **ΔΕΝ** αποτελεί λογοκλοπή. Η παράφραση αυτή αποτελεί αποδεκτό παράδειγμα, για τον λόγο ότι επαναδιατυπώνεται η ιδέα της πρωτογενούς πηγής με τη χρήση διαφορετικού λόγου χωρίς όμως να αλλοιώνεται το νόημα, ενώ παράλληλα ενισχύεται η συγκεκριμένη θέση με την εισαγωγή αυτούσιας πρότασης. Υπάρχουν οι σωστές παραπομπές και γίνεται με σωστό τρόπο η χρήση εισαγωγικών. Φανερώνει ότι ο/η φοιτητής/τήτρια έχει κατανοήσει το θέμα και μπορεί να το αναπτύξει.

Κείμενο Φοιτητή/ήτριας Β

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τη σημασία του δικαιώματος που έχει το τέκνο να διατηρεί συνεχείς επαφές και με τους δυο του γονείς. Το τέκνο για τον λόγο αυτό μπορεί να εκφραστεί, στο βαθμό που του το επιτρέπει η ηλικία και η ωριμότητά του, και να διατυπώσει τις ανάγκες και τις επιθυμίες του όσον αφορά τα θέματα που άπτονται της γονικής μέριμνας.

Το παράδειγμα αυτό συνιστά λογοκλοπή καθώς δεν γίνονται σημαντικές αλλαγές στην επαναδιατύπωση της πρωτογενούς πηγής. Μικρές αλλαγές ή αντικατάσταση λέξεων με συνώνυμες δεν αποτελούν παράφραση. Επίσης δεν υπάρχει καμία σχετική παραπομπή ούτως ώστε να αναγνωριστεί η πρωτογενής πηγή.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Σύμφωνα με τους κανόνες σπουδών και φοιτητικών θεμάτων του Πανεπιστημίου Κύπρου, η λογοκλοπή συγκαταλέγεται μεταξύ των σοβαρών πειθαρχικών παραπτωμάτων και μπορεί να επιφέρει μέχρι και διαγραφή από το Πανεπιστήμιο. Οι καταγγελίες για ενδεχόμενη λογοκλοπή διερευνώνται με τη χρήση ειδικών λογισμικών ανίχνευσης λογοκλοπής (π.χ. Turnitin) και παραπέμπονται για πειθαρχικό έλεγχο στην Επιτροπή Πειθαρχικού Ελέγχου Φοιτητών της Συγκλήτου (Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2015).